

Posudek oponenta bakalářské práce

Kristýna Čermáková, *Pojetí vášní u Descarta*

Ryze deskriptivní práce předkládá popisnou analýzu Descartova pojetí afektů na základě spisu *Vášně duše* s přihlédnutím k ontologické skladbě kompozitního jsouca „člověk“ obsažené jak v *Meditacích o první filosofii* (koncepte ducha), tak *Rozprava o metodě* (popis tělesné stavby a funkcí). Popisy a výklady jsou sice elementární, zato však bezchybné. Autorka pracuje formou citování přímo z Cartesiových spisů, čímž minimalizuje možnost chyby (čímž se osvědčuje být ortodoxní karteziánkou). Práce *odblíží* od dalších souvislostí a konsekvencí jak v rámci Descartova korpusu, tak dějinných (přímo vnucovat by se mohlo srovnání zejm. se Spinozou či návaznost a „vylepšení“ u Malebranche, jenž se domníval, že opravuje Descartovy „chyby“). Při metodologii zvládnutí a kultivace vášní by však stálo za zvážení, že Descartes je zjevně inspirovaný antickou, zejm. stoickou tradicí zvládnutí vášní. Však také jeho životní ideál „duchovního klidu“ nese nápadně stoické rysy, zatímco zamlčuje křesťanské nauky o ctnosti a regulaci moci vášní.

Pro účel obhajoby prosím autorku, aby konfrontovala Descartovo pojetí vášní, definici afektu a katalog zejména těch šesti hlavních afektů s analogickým vypracováním ve 3. části Spinozovy *Etiky*, jež hned začíná tvrzením, „vím ovšem o slavném Descartovi, který sice věřil, že mysl má absolutní moc nad svými činy, ale snažil se přesto vysvětlit lidské afekty prostřednictvím jejich prvotních příčin [...]“ (Spinoza, *Etika*, Praha 2001, s. 99-100.) Jak pojímá Spinoza v protikladu k Cartesiovi afekt? Jaké jsou ty hlavní? A jaký prostředek jejich zvládnutí Spinoza navrhuje v závěrečném „Přídavku“ k 4. části *Etiky* „o správném vedení života“? (Tamt., s. 219 n.)

Předloženou práci **doporučuji k obhajobě s návrhem hodnocení velmi dobře.**

6. září MMXXIII

doc. Aleš Novák, Ph.D.

Katedra filosofie